

Madeira – veelgestelde vragen	7
Favorieten	12
In vogelvlucht	14

Reisinformatie, adressen, websites

Informatie	18
Weer en reisseizoen	20
Reizen naar en op Madeira	22
Overnachten	25
Eten en drinken	26
Actieve vakantie, sport en wellness	31
Feesten en evenementen	34
Praktische informatie van A tot Z	37

Kennismaking – Feiten en cijfers, achtergronden

Madeira in het kort	46
Geschiedenis	48
Waterstromen – de levada's	54
Van kust naar bergtop – natuurbescherming en beschermde gebieden	58
Fascinerende zeereuzen	62
Waarom zijn de bananen krom?	64
Maderawijn – temperamentvol druivensap	67
Ridders van Christus – ontdekkers en kolonisten	71
Gouden tijden op Atlantische eilanden	74
Bouwkundige blikvangers – dakruiters, azulejo's, mozaïeken	76
Kunstenaars in opkomst	80
Quintas – sfeervolle oude wooncultuur	82
Van melancholie doordrenkte muziek	84
Borduurwerk – traditie en toekomst van de borduurkunst	87

Onderweg op Madeira

Funchal en Monte	92
Funchal	94
Funchal Stad	94
Funchal Hotelwijk	125
Parken en tuinen boven de stad	133
Monte	142
Wandeling: dal van Ribeira de João Gomes	145

De oostkust	152
De kust van de passaatwinden	154
Canico	154
Camacha	162
Santa Cruz	164
Santo da Serra	167
Wandeling: Sítio das Quatro Estradas – Portela	167
Machico	169
Wandeling: Boca do Risco	176
Canical	179

De zuidwestkust	184
Madeira's milde kust	186
Câmara de Lobos	186
Estreito de Câmara de Lobos	188
Cabo Girão	189
Fajã dos Padres	191
Ribeira Brava	192
Lugar de Baixo	195
Ponta do Sol	196
Madalena do Mar	200
Calhera	201
Jardim do Mar	205
Paúl do Mar	206
Prazeres	207
Wandeling: over de koningsweg	209
Ponta do Pargo	210
Achadas da Cruz, wandeling: Calhau	211

De noordkust	214
Ongerept Madeira	216
Porto Moniz	216
Wandeling: Levada da Ribeira da Janela	220
Seixal	222
Wandeling: Caminho das Voltas	223

Kaarten en plattegronden

Stadsplattegronden

Funchal Stad	96
Funchal Hotelwijk	126
Monte	143
Canico Centro en Canico de Baixo	156
Machico	170
Ribeira Brava	193
Vila Baleira	277

Route- en detailkaarten

Funchal: stadsparken	115
Jardim Botânico	134
Palheiro Gardens	139
Dal van Ribeira de João Gomes, wandeling	145
Monte: in het spoor van keizer Karel I	147
Portela, wandeling	168
Machico: forten en wachttorens	173
Boca do Risco, wandeling	177
Schiereiland São Lourenço, wandeling	181
Engenhos da Calheta	203
Porto Moniz: Aquário da Madeira	219
Levada da Ribeira da Janela, wandeling	221
Santana: strogedekte huizen	239
Ribeiro Frio: ecologisch leerpad	251
Ribeiro Frio – Portela, wandeling	253
Pico do Arieiro – Pico Ruivo, wandeling	256
Paúl da Serra, wandelingen	268

► Dit symbool verwijst naar de uitneembare kaart

In de tuinen van Madeira gedijen planten uit de hele wereld, waaronder het broedblad

Madeira – veelgestelde vragen

Welke bezienswaardigheden mag ik niet missen?

Op Madeira zijn prachtige parken en tuinen te vinden, zoals de **Botanische tuin**, de **Jardim Tropical Monte Palace** en de **Palheiro Gardens**, alle in of bij **Funchal**. De hoofdstad is ook aantrekkelijk vanwege de sfeer, de mooie winkels, authentieke wijnkelders en talloze intessante gebouwen en musea. Belangrijke toeristische trekpleisters buiten de stad zijn het uitkijkterras op de **Cabo Girão**, een van de hoogste kapen ter wereld, het zwembassin met zeewater van **Porto Moniz**, het forellenkweekstation en het bos van laurierbomen van **Ribeiro Frio**, de rietgedekte huizen van **Santana** en niet in de laatste plaats de romantische vallei **Curral das Freiras**. Grillige landschappen bieden de **Ponta de São Lourenço**, de bergstreek van **Pico do Arieiro** en de wel iets op het Schotse hoogland lijkende hoogvlakte **Paúl da Serra**.

Hoe kom ik op Madeira?

Vanuit Amsterdam en Brussel vertrekken op diverse dagen in de week rechtstreekse vluchten naar Madeira. Voor een dagelijkse verbinding kunt u terecht bij de luchtvaartmaatschappij TAP Portugal met een tussenstop in Lissabon. De reisduur van een rechtstreekse vlucht

De mooiste bestemmingen op Madeira

IN EEN OOGOPSLAG

Funchal en Monte

Hoogtepunten ✨

Funchal: de havenstad en tevens hoofdstad van Madeira heeft genoeg te bieden voor een dagtrip en misschien zelfs voor een complete vakantie. De mediterrane flair en de exotische flora zijn de grootste troeven. Zie blz. 94

Monte: sfeervolle oude villa's en prachtige tuinen sieren dit hooggelegen voorstadsje van Funchal. Een kabelbaan leidt u naar boven, met een rieten mand glijdt u weer naar beneden. Zie blz. 142

Op ontdekkingsreis

Tropische parken en tuinen: slenteren, relaxen en genieten van de bloemenweelde, het kan allemaal in de tuinen en parken van Funchal. Culturele bezienswaardigheden getuigen van de lange geschiedenis. Zie blz. 114

Palheiro Gardens: maak in dit tuinencomplex in Engelse stijl kennis met tweehonderd jaar tuinarchitectuur en een ongekend aantal soorten bloemen en planten – uniek voor Madeira. Zie blz. 138

Keizer Karel I op Madeira: de laatste keizer van Oostenrijk stierf in 1922 tijdens zijn ballingschap op Madeira. Zijn laatste rustplaats bevindt zich in Monte. Het huis waarin hij met zijn gezin woonde, is toegankelijk voor bezoekers. Zie blz. 146

Bezienswaardigheden

Blandy's Wine Lodge: een voornaam wijnhuis in Funchal fungeert nu als museum waar u alles leert over de productie van de beroemde eilandwijn. Zie blz. 102

Sé Catedral: toen deze majestueuze kathedraal begin 16e eeuw werd gebouwd, was hij eigenlijk veel te groot voor Madeira. Veel markante details dateren nog van de periode van de ontdekkingsreizigers. Zie blz. 104

Actief

Boulevard: een vier kilometer lange promenade verbindt de Hotelwijk van Funchal met het vissersdorp Câmara de Lobos. Het spectaculairste deel gaat voorbij het Praia Formosa op palen langs de kliffenkust. Zie blz. 130

Sfeervol genieten

Mercado dos Lavradores: het aanbod in de markthal van Funchal is kleurrijk en exotisch: van groente en fruit tot bloemen en vis. Vooral op vrijdag is het hier gezellig druk. Zie blz. 95

Avenida Arriaga: langs deze uitgaans- en flaneerstraat hebben zich beroemde cafés als Theo's Bazar Café, The Ritz en Café do Teatro verzameld. Zie blz. 102 en 123

Uitgaan

In het oude centrum: voor authentieke fado gaan muzikliefhebbers laat in de avond naar het muziekcafé Sabor a Fado. Zie blz. 124

Casino da Madeira: waag een gokje bij de roulette of geniet van de showprogramma's en de trendy nachtclub in dit kloppende hart van het nachtleven in Funchal. Zie blz. 132

Op ontdekkingsreis

Forten en wachttorens – piraten in Machico

Vroeger werd de kust van Madeira voortdurend geteisterd door de komst van piraten. De bevolking moest voor have en goed vrez en kon zelfs worden weggevoerd in slavernij. Hoe men dit gevaar probeerde tegen te gaan, is in Machico op drie locaties duidelijk te ervaren.

Duur: ongeveer 2 uur (met picknick op de Pico do Facho ook langer).
Traject: begin in het centrum van Machico. Heenreis naar de Pico do Facho: over de oude weg R 214 naar Caniçal, afslag voor de tunnel rechts; lijnbus 113 (SAM; geen sneldienst) tot tunnelingang, dan 15 min. lopen.

Forte de Nossa Senhora do Amparo: Alameda Dr. José António d'Almada, ma.-vr. overdag het grootste deel van de dag geopend, gratis.

Gedurende de 17e eeuw was Machico een populair doelwit voor aanvallen door piraten. Alleen Funchal was in die tijd beschermd door vestingen. Zeerovers uit Marokko en Algerije zochten daarom doelgericht de kleinere kuststeden van Madeira op om die te plunderen en christenen mee te nemen om als slaven te verkopen. Wie rijk genoeg was, kon zich vrijkopen. Voor dit doel was in Lissabon een speciale dienst opgericht. Voor alle anderen was het een

reis waarvan ze niet terugkeerden. Tegen dit gevaar konden de inwoners van Machico niets anders doen dan landinwaarts vluchten en zich in een grot in de heuvels verborgen houden.

Bescherming van sterke muren

Met de bouw in 1706 van het Forte de Nossa Senhora do Amparo **8** achter het strand werd een einde aan deze verschrikking gemaakt. De vesting werd gewijd aan Maria en haar beschermende mantel (*amparo* = steun en toeverlaat) om ook spirituele bescherming te krijgen. Door het driehoekige grondplan kon de baai naar twee kanten worden verdedigd. De bronzen kanonnen staan er nog. Boven de ingang tot het fort herinnert een inscriptie onder het wapen van Portugal aan de bouw.

Het Forte São João Baptista **9**, Rua do Leiria, dateert eveneens uit deze tijd. Deze vesting waakt pal boven de havenkade aan de oostzijde van de baai (momenteel wegens restauratiewerkzaamheden niet voor publiek toegankelijk). Beide vestingen werden in eerste instantie door de gouverneur van het eiland gebouwd in verband met de Spaanse Successieoorlog van 1701-1713. Verschillende Europese landen voerden oorlog om de troonsopvolging van Spanje en de strijd dreigde zich ook naar de Atlantische Oceaan te verspreiden.

Behalve Machico kregen ook twee andere havensteden, Santa Cruz en Ribeira Brava, versterking. Deze waren belangrijke omdat ze Funchal moesten voorzien van levensmiddelen en most voor de wijnproductie. Daarmee was het probleem voor die steden opgelost, maar niet voor de andere plaatsen, zeker niet in het noorden van het eiland, die van weinig belang voor Funchal waren. Pas met de komst van de stoomboten en de telegrafie in de 19e eeuw kwam er ook voor de noordkust een einde aan het altijd loerende gevaar.

Uitkijkposten op grote hoogte

In de 16e eeuw waren Franse en vooral Engelse kapers een gevaar voor Madeira. Deze zeerovers hadden een officiële kaperbrief van hun koning gekregen om de Portugezen en Spanjaarden hun rijkdommen van overzee afhandig te maken. In Funchal wekten de voorraden wijn en suiker in de pakhuisen de hebzucht van de kapers op. Daarom werd in 1569 een decreet uitgevaardigd dat iedere volwassen Madeirees wacht moest houden op de wachttorens (*vigias*) die overal langs de kust van het eiland werden gebouwd.

Deze torens stonden op plaatsen met goed zicht, zoals afgelegen bergen of uitspringende rotsen, om zoveel mogelijk van de oceaan te overzien. Ook hadden ze visueel contact met elkaar. Bij de nadering van een vijandig schip stak de wachtpost een klaar staande houtstapel in brand als teken van alarm. De wachters van de naburige torens gaven het signaal als een lopend vuurtje over het hele eiland door.

Er stond ook een *vigia* op de Pico do Facho **10** (329 m), de berg nabij Machico, waarvan de naam verwijst naar een fakkel. Vanaf de miradouro op de top, waar picknicktafels staan, kunt u bij helder weer het buureiland Porto Santo zien, waar piratenschepen meestal het eerst werden bespeurd.

